

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Z. L.**, zastoupen Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. legií 1719/5, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2023, č. j. 19 A 7/2023-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 1. 2023, č. j. MSK 165589/2022 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 11. 2022, č. j. SMO/759370/22/DSČ/Klu (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byl žalobce uznán vinným tím, že porušil § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o silničním provozu“), čímž naplnil skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 téhož zákona, jelikož dne 25. 9. 2022 v 10:15 hod. řídil v Ostravě na ulici 28. října u zastávky terminál Hulváky ve směru z centra k vodárně jízdní soupravu tovární značky Volvo, RZ X a vleku RZ X, přičemž držel v ruce mobilní přístroj. Za daný přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč společně s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Předně namítal, že krajský soud převzal argumentaci a vyhodnocení jednotlivých důkazů od žalovaného a zcela nekriticky neprovedl žádné jiné dokazování. Nesouhlasil, že by skutečnost, že se na místě zastavení nevyjádřil totožně se svou obranou sdělenou u jednání o přestupku, měla způsobovat nevěrohodnost jeho výpovědi. Jakékoliv jednání s policisty může být stresovou záležitostí, která může výpověď řidiče ovlivnit. Zopakoval, že od počátku tvrdil, že zákrok policistů byl nestandardní, neboť zastavení jeho vozidla policisty neproběhlo v souladu se zákonem o silničním provozu, což nebylo nijak zkoumáno. K tomu poukázal na rozdílné výpovědi policistů ohledně vzhledu služebního vozidla i v postupu při zastavení vozidla. Z výpovědí policistů pak není nijak patrné, jakým způsobem zastavení proběhlo. Zdůraznil, že postup policistů jej natolik šokoval, že nebyl schopný předložit chladicí polštářek (nejednalo se totiž o mobilní zařízení). Současně namítal, že v dané věci neexistuje záznam z palubní kamery, ačkoliv jsou příslušníci policie povinni takový záznam pořizovat. Považoval za nepřijatelné, aby se správní orgány a krajský soud spokojily s odpovědí, že nebyl porizen, neboť nebyl motor v chodu. Nezajištěním všech v úvahu přicházejících stop může být vadou řízení mající vliv na zákonnost a správnost rozhodnutí.

[4] Dále namítal, že se krajský soud žádným způsobem nevypořádal s námitkou, zda mohli zasahující policisté zřetelně vidět, jaký předmět stěžovatel držel. Policisté se přitom neshodli ani na pozorovací vzdálenosti. Nadto z místa pozorování je zřejmé, že pozorovací podmínky jsou omezené, navíc s ohledem na rozdílnou výšku kabin měli policisté i vhléd do ní velmi omezený. Nesprávně pak krajský soud konstatoval, že přestupek je viditelný pouhým okem na 10 metrů, a proto není důvod pochybovat, že jej policisté byli schopni vidět s mobilním telefonem na vzdálenost odhadem 5 nebo 7 metrů. Spokojil se s tím, že v rámci správního řízení bylo vycházeno pouze z výpovědí policistů. K tvrzeným skutečnostem nenechal zpracovat ani znalecký posudek. Uzavřel, že s ohledem na vzdálenost místa, z něhož policisté sledovali provoz, a rychlost stěžovatelova vozidla, mohlo dojít velmi snadno k záměně chladicího polštářku, který držel u pravé tváře z důvodu akutní bolesti zubů, za mobilní telefon. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

pokračování

[7] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Při rozhodování o (ne)přijatelosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39.

[8] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. Stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. V projednávané věci proto zdejší soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel měl přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu spáchat tím, že dne 25. 9. 2022 v 10:15 hod. řídil v Ostravě na ulici 28. října u zastávky terminál Hulváky ve směru z centra k vodárně jízdní soupravu tovární značky Volvo, RZ X a vleku RZ X, přičemž držel v ruce mobilní přístroj. Daný přestupek měli zahlédnout zasahující policisté, kteří stáli kolmo k vozidlu stěžovatele ve vzdálenosti cca 5-7 m. Mezi účastníky řízení je sporné, zda zasahující policisté provedli zastavení vozidla v souladu se zákonem a zda mohli daný přestupek objektivně vidět.

[11] K namítané nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a rozsudku krajského soudu lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84 atp. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal. Krajský soud se s žalobními námitkami vypořádal ucelenou a logickou argumentací, z níž vyplývá, že žalobní námitky nejsou důvodné. Subjektivní nesouhlas stěžovatele s důvody rozhodnutí nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným. Kasační soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze

rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/201-64).

[12] Zdejší soud předně nepřisvědčil namítané vadě řízení před správními orgány. Podle názoru Nejvyššího správního soudu byl skutkový stav zjištěn dostatečně a má oporu ve správním spisu, přičemž při jeho zjišťování nedošlo k žádným vadám, pro které by bylo nutno přistoupit ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí o odvolání. Rozhodnutí správních orgánů nelze považovat ani za nepřezkoumatelná či jinak vadná. Odpovídají konstantní judikatuře správních soudů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25).

[13] V přestupkovém právu se uplatňují stejné zásady jako v právu trestním, zejména zásada presumpce nevinu a zásada *in dubio pro reo*. Pouze je-li prokázáno, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku, může správní orgán uložit za jeho spáchání sankci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005-55). Držení hovorového zařízení řidičem při jízdě ve vozidle patří mezi tzv. obtížně zachytitelné přestupky, jak uvádí sám stěžovatel, tedy mezi taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží, a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla, ačkoliv jsou pozorovatelná pouhým okem. U těchto přestupků je proto třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů. Dle ustálené judikatury je u nich též nutné zkoumat, zdali měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010-86, či ze dne 16. 5. 2018, č. j. 7 As 69/2018-37). Obviněný tak může být shledán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu v ruce při řízení motorového vozidla jen tehdy, pokud provedené důkazy vytvoří dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nemohou vést k jinému závěru, než že mobilní telefon při řízení motorového vozidla skutečně držel v ruce. Nutným předpokladem dosažení takového důkazního standardu je, aby některý z policistů něco takového vůbec objektivně mohl vidět. To předpokládá, že policisté, či alespoň jeden z nich, byli ve svém vozidle v takovém postavení k vozidlu domnělého přestupce, že vzhledem k jejich vzájemné vzdálenosti a postavení či jejich neprůhledných či špatně průhledných částí mohli jednání přestupce vidět, a to natolik detailně, že si byli jisti, že to, co drží v ruce, je skutečně mobilní telefon (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63). Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že u přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení za jízdy hrají při zkoumání výpovědi policistů a reálnosti tvrzených skutečností důležitou roli například výhledové podmínky, vzdálenost policistů od vozidla přestupce a čas, po který mohli policisté přestupek pozorovat (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 As 159/2015-23, či ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 27/2016-34). Správní orgány se těmito kritérii dostatečně zabývaly.

[14] V projednávané věci se svědecké výpovědi policistů na straně jedné a vyjádření stěžovatele na straně druhé, v popisu skutkového děje rozcházejí. V takové situaci je klíčové zhodnotit věrohodnost a konzistentnost výpovědí svědků a v kontextu s případnými dalšími provedenými důkazy a podklady uvážit, zda lze některé z výpovědí považovat za průkazné. Nejvyšší správní soud se v minulosti opakovaně zabýval případy,

pokračování

kdy byla důkazní situace podobná té v nyní posuzované věci, tedy posuzováním skutkového děje při řízení motorových vozidel, kdy proti sobě stála protichůdná tvrzení, a nebylo jiných důkazních prostředků (např. v rozsudcích ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008-42 a ze dne 15. 10. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114). Otázkou věrohodnosti zasahujícího policisty jako svědka se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114, v němž mj. konstatoval, že „[k] osobě policisty a tím i věrohodnosti jeho výpovědi Nejvyšší správní soud dodává, že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil. Nebyla proto shledána důvodnou námitka stěžovatele, že správní orgány i krajský soud vycházely v dané věci z 'trojjediného zdroje', jímž bylo 'Oznámení přestupku', úřední záznam a svědecká výpověď téhož policisty. Ostatně s ohledem na povahu věci se jiný v úvahu přicházející důkaz nenabízí.“

[15] V nyní projednávané věci jsou výpovědi policistů bez rozporů jak každá zvlášť, tak při jejich vzájemném porovnání. Skutečnost, že každý odhadl vzdálenost od projíždějícího vozidla mírně odlišně či že si nebyli jisti, jaké služební vozidlo použili, nemá vliv na samotné posouzení přestupkového jednání. Jedná se o mírné nepřesnosti, ve kterých nelze spatřovat rozpor ve svědeckých výpovědích. Nadto krajský soud za vzdálenost od projíždějícího vozidla stěžovatele vzal vzdálenost i vyšší, a to 10 metrů. Nebyl zjištěn ani žádný jiný motiv, než prostý výkon služby, pro který by policisté stěžovatele stíhali a následně mu oznámili podezření ze spáchání přestupku (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 105/2010-96). Stěžovatel nebyl podroben žádnému šikanóznímu jednání a jednání zasahujících policistů lze hodnotit jako korektní a nikoliv zaujaté (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, č. j. III. ÚS 359/05). Nejvyšší správní soud se shoduje s názorem správních orgánů i krajského soudu, že policisté mohli na uvedenou vzdálenost a za daných klimatických a světelných podmínek vnímat svými smysly, zda řidič při řízení drží mobilní telefon. Držení telefonu za jízdy je, na rozdíl od některých jiných dopravních přestupků, pozorovatelné pouhým zrakem a není k jeho odhalení potřeba odborná znalost ani zvláštní vybavení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011-51). Samotná svědecká výpověď zasahujících policistů tak může být sama o sobě věrohodným důkazem. Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani to, že si stěžovatel až při ústním jednání dne 10. 11. 2022 vzpomněl, že předmět, který u pravého ucha držel, měl být chladicí polštářek. Uvedenou obranu neuplatnil již při silniční kontrole vůči zasahujícím policistům. Na místě samém však pouze bez dalšího policistům tvrdil, a uvedl to také písemně do oznámení přestupku, že netelefonoval.

[16] K nezajištění kamerového záznamu Nejvyšší správní soud uvádí, že podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 27. 7. 2022, č. j. 3 As 978/2020-26), není-li z objektivních důvodů možné provést důkaz kamerovým záznamem, bude krajský soud vycházet ze stávajících důkazů. Ve zde projednávané věci krajský soud na podkladě spisové dokumentace s výslechy svědků dospěl k závěru, že za hlavní důkazní prostředek považuje zrakový vjem spojený s pozorováním přestupkového děje.

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). V nyní projednávaném případě ustálená judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky týkající se důkazního standardu při prokazování přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu za jízdy.

[18] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2024

David Hipšr
předseda senátu